

ד"ר משה משעלי

טלפון: 0505611643

דואר אלקטרוני: moshiko2@netvision.net.il

שנה"ל תשפ"ב

סמסטר ב', יום ה' 18:00 – 16:00

מס' קורס: 286.4820

מודלים ותיאוריות של שינוי – ד"ר משה משעלי

תיאור כללי

איך בעיות מתהוות ומונצחות או לחילופין כיצד הן נפתרות.

איך באופן פרדוקסלי נכשלים השכל הישר וגישות הגיוניות ומה שנראה כפעולה "בלתי הגיונית" - דווקא היא מצליחה לגרום לשינוי המיוחל. האם השינוי מתרחש באופן ספונטני? והאם ואיך אפשר ליזום ולבצע אותו בצורה מתוכננת.

באיזה כיוון ובאיזו מידה יש לעשות את השינוי?

ברגע שמתחילים לבצע ולו את השינוי הזעיר ביותר, נזקקים לשינויים נוספים והשפעה מצטברת של שינויים זעירים מובילה לשינויים משמעותיים יותר וכל זה בהתאם ליכולתו ולאפשרויות של הפצינט.

הספר הקלאסי הזה נכתב מניסיונותיהם המצטברים של המחברים בתחום התקשורת בין בני אדם ובפסיכותרפיה של יחסים (זוגות ומשפחה). הוא עוסק, כאמור, בעיקר בהתמדה ושינוי - ותפקידם ביצירת הבעיות ופתירתן בתחום האנושי בכללותו. בשנת 1966 הציע ריצ'ארד פיש, לייסד מוסד בשם: "המרכז לטיפול מזורז של מכון למחקר הנפש בפאלו אלטו". שם בהדרכתו החלה הקבוצה לחקור את התופעות של שינוי אנושי. במהרה הם הבינו כי עליהם להביט מחדש

בית הספר לבריאות הציבור • School of Public Health • مدرسة صحة الجمهور

על כל מה שלמדו לפני- כן הם החלו להדגיש את התהליך יותר מאשר את התוכן ואת ה"כאן והעכשיו" יותר מאשר את העבר.

כל המחברים עברו הכשרה והתנסות בהיפנוזה.

הם התוו את הדרך הנאותה ביותר של **התערבות במבוי סתום** אנושי, תוך כדי שהם מסתמכים על אוסף הנחות, שבאותה תקופה עדיין לא יכלו להגדירן.

אנשים שביקשו לדעת איך הם עושים זאת גרמו להם למבוכה כיוון שבשלב זה הם עדיין לא המשיגו לעצמם את גישתם. הקורס הוא ניסיון לזהות שיטה בחומר שהם גילו תוך כדי בדיקת הנחות היסוד שלהם.

[הקורס יתבסס על הספר "שינוי" עקרונות של יצירת בעיות ופתירתן / פאול ואצלאוויק, ג'ון ויקלנד וריצ'ארד פיש].

מבנה הקורס וחובות התלמידים

הקורס כולל הרצאות, דיונים בכתה, קריאת חומר רקע, הגשת פרויקט המתאר שינוי אסטרטגי אישי משפחתי או זוגי. הפרויקט יתבסס במידה רבה על חומר ההרצאות והדיונים בכתה והכרות מעמיקה עם הספר.

חובות הסטודנטים הנם:

קריאת חומר הרקע לקראת השיעור

השתתפות בדיונים בכתה

הגשת עבודה על תהליך שינוי - בהתאם להנחיות המופיעות בסוף הסילבוס.

תכנית הקורס

תאריך	נושא	חומר רקע פרק/פרסום
1	התמד ושינוי	עמודים 17-27
2	התהוות בעיות עוד מאותו הדבר או כאשר הפתרון נהיה בעיה פשטנויות חמורות תסמונות האוטופיה פרדוקסים	עמודים 45-72
3	פתרון בעיות מבוא	85-99
4	שינוי מהמעלה השנייה	
5	האמנות העדינה של הפירוש מחדש	
6	מעשה השינוי	99-159
7	מה לשנות? (המשך)	
8	הדגמות	תיאורי מקרה
9	כיצד לשנות?	1/10-13
10	ישום השינוי	1/14

11,12	מהפכים אסטרטגים. מדוע?		11
	מהפכים אסטרטגים כיצד?		12
13	בדיקות ישימות לאסטרטגיה החדשה		13
	סכום		14

רשימת קריאה

ספר הקורס: שינוי עקרונות של יצירת בעיות ופתירתן סאול ווצלוויק גון ויקלנד וריצ'רד פיש הוצאת ספריית הפועלים.

קריאה מומלצת :

ספר הקורס בלבד.

הודעה באשר לנגישות

סטודנט/ית יקר/ה,

• אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 8249265-04

• לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 8249022-04

• אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

הנחיות להכנת הפרויקט

1. מטרת הפרויקט

לחקור תהליך של שינוי אסטרטגי/ארגוני/משפחתי/זוגי/אישי שהתבצע הלכה למעשה תוך שימוש התיאוריות והכלים שנלמדו בקורס.

הפרויקט יכול להתמקד באחד מההיבטים הבאים של השינוי האסטרטגי:

- תיאור וניתוח של שינוי מהותי והשפעתו על סביבת האדם
- בניית ניתוח תרחישים עתידי .
- ניתוח האירוע המכונן שהביא להפעלת תהליך שינוי אסטרטגי.

2. מקורות המידע

שימוש בכלי ניתוח שילמדו בקורס וספר הקורס.

3. אשור ההצעה לפרויקט

יש להגיש לאשור המרצה המתארת את נושא הפרויקט, החברה נשוא הפרויקט, מקורות המידע וכן פרוט תוכן העניינים הראשוני של הפרויקט.

את ההצעה, הכוללת את שם כותב העבודה, יש להגיש לא יאוחר מ ..... בדואר אלקטרוני המופיע בראש העמוד. המרצה יאשר עקרונית את הפרויקט .

4. הקף הפרויקט

10 עד 15 עמודים

5. הערכת הפרויקט

הערכת הפרויקט וקביעת הציון יתבססו על המקוריות, איכות החומר המוגש, איכות ההצגה ואזכור המקורות שהוצגו בקורס ושמשו להכנת הפרויקט.

6. מועד ההגשה

את הפרויקט יש להגיש בדואר אלקטרוני לא יאוחר משבועיים מתום השיעור האחרון